16-гч тойгта келн-улсин бичкдүдин сад «Бадм цецг»

Өвкнрин шулун наадд бичкдүдин өслтинь болн эрүл-мендинь батллһна эв-арһна негнь

«Калмыцкие подвижные игры как одна из форм развития и укрепления здоровья ребенка-дошкольника»

- *Бичкдүдт наадд онц орм эзлнә:*
- *Наадн – дамшлт,*
- *Наадн – сурһмж,*
- *Наадн – көдлмш,*
- *Наадн – даслһн.*

Цагин неквр

«Дусалар сав дүүрдг» - гидг кезәнә келчксн үлгүр дамжҗ, дорас талт-мулт гиж өсж йовх бичкдүдт эк-эцкнрлә, сурһмжҗлачнрла хамдан өвкнрин нааддудла таньлдулж дасхх кергтәвидн.

Кичәлдән чигн, кичәлин хөөн чигн, онц көдлмштән күүкдтәһән өвкнрин шулун наадд наадх кергтә, юңгад гихлә, нааддар, нааддын йовудар бичкдүд соньмсж, оньган өгч келән өөдлүлнә болн чаңһ-чиирг, цогц-махмудта, бат-эрүл мендтә, ни-негн өснә.

Күсл:

- Бичкдүдин чаңһ-чииргинь, эрүл-мендинь батллһн;
- Өвкнрин байн дамшлт сергәж, тустаһар олзллһн.
- Хоорндан ни-негн наaддг сурһмж өглһн;
- Цуг проектин орлцачнр (сурһмжлачнр, эк-эцкнр) хоорндан селвцәд көдлмшән кеж, күүкдин кел байжуллһн.

Тәвгджҗәх көлдмшин төрмүд:

- Бичкдүдиг хальмг улсин шулун нааддудла таньлдуллһн.
- Шунмһаһар эврә кичәлмүдтән, онц көдлмштән шулун наадд олзлҗ бичкдүдин келнь өргжүллһн.
- эк-эцкнр, аав- ээжнр меддг шулун нааддудын аһулһ бичкдүдтән цәәлһж өгдг болн наадд нааддг даслһнд орлцдг седвр өгх.

Проектын неквр:

- дасллһна болн батллһна чинр олж авч, тәвсн зура күцәж чадлһн.

Күцәх цаг: 1 җил

Күцәх эв-арһс: өдр болһн күцәх көдлмш (өдрин зура) күцәлһн, эк-эцкнрт сүв-селвг өглһн, дурта кевәр цаган давулх.

Күцәх көдлмшин шинҗллһн: бичкдүдин бәәдл-җирһл шинҗлх,

(яһҗ нааддгинь, келдгинь, хоорндан күүнддгинь)

Проектын һол ухан-тоолвр:

Кемр хальмг улсин шулун наадд эк-эцкнр бикдүдлә хамдан дасч авхла теднә чаңһ-чииргинь, эрүл-мендинь батлгдх, хальмг келнь ясрх, хальмг келнд соньмсдг болх. Эк-эцкнр үрдүдтән чик суръһмж өгх.

Проектиг давулһна кем.

1. **Белдлһнә көдлмш**: ямр кевәр тәвсн күслән күцәх, цуг методическ эв-арһ олзлһна литература болн бичкдүдлә көдлх дегтрмүд, дидактическ эв-арһ белдлһн.

2. **Проектин һол**: тәвсн көдлмш күцәлһн.

3. **Ашлвр келһн**: Ямр кевәр тәвсн зура күцәсән шинҗлһнә көдлмш кех.

4. **Җилин туршарт**: сар болһн бичкдүд 2-4 шулун наадд дасч авх зөвтә.

Иргч зура

Балчр баг

Наадн: «Туулас хавстан бәртн»

Күсл	**Толь байжуллһн**	**Эв-арһс**	**Дөңцл**	**Методическ сүв-селвг**
Багшин дааллһвр күцәдг болн келж чадлһн. Шамдһа болдг сурһмж өглһн.	Дуһра Шаһа хавстн	Көгжм	Шаһас	Эн наадна зокал сурһмжлач аль бүүвәч күүкдлә батлх зөвтә
Наадн: «Көлиннь хурһдар»				
Наачах бичкдүд өкәл уга, һарарн нөкд уга багшин дааллһвриг күцәх зөвтә	Барун Зүн Тәрлк	Хальмг айс	Тәрлк шаһас	Эн наадна зокалла эк-эцкнриг таньлдулх, гертән батллһн.
Наадн: «Киитн Аав»				
Күүкдин оньгинь өөдлүллһн, саглдг сурһмж өглһн	Киитн аав Бүс киитрүлх	Тоолдг: абчн, чибчн	Модн	Эн наад һаза сергллһнд наадх кергтә. Сурһмжлач наадхин өмн сән орм хәләх зөвтә.

Дунд баг

Наадн: «Дал деер шаһа зөөлһн»

Күсл	Толь байжуллһн	Эв-арһс	Дөңцл	Методическ сүв-селвг
Багшин келсиг чикәр соңсдг, эврән соңссан күцәдг арһ өөдлүллһн. Нег негндән дөңг-тусан күргдг сурһмж өглһн.	дал Шаһа Диилвр Күрәлң	Көгжмин айс	Хөөнә дал Шаһас	Эн наадна зокал сурһмжлач күүкдлә батлх зөвтә
Наадн: «Мөңгн бүс»				
Бичкдүдиг хальмг улсин аъясла таньлдулх болн оньган өгч гүүдг медрл өгх.	Барун тал Зүн тал Хоорнд	Хальмг айс Тоолдг	Мөңгн бүс	Эн наадна зокал сурһмжлачнрт цәәлһж, багдан батллһн.
Наадн: «Мөрнә урлдан»				
Хошадар зерглдәд зогсдгиг батллһн. Күүкдин оньгинь өөдлүллһн, саглдг сурһмж өглһн	зерглдәд мөрч урлдан	Көгжмин айс	Бүс, Халхс	Эн наад һаза сергллһнд наадх кергтә. Сурһмжлач наадхин өмн сән орм хәләх зөвтә.

Ах баг

Наадн: «Кепцг хайлһн»

Күсл	**Толь байжуллһн**	**Эв-арһс**	**Дөңцл**	**Методическ сүв-селвг**
Күүкдин оньг батллһн. Шулун-шудрмг арһинь өөдлүллһн.ни-негн нааддг сурһмж өглһн.	Кепцг Дуһра Шүүгдх	Көгҗмин айс	Кепцг	Эн наад сурһмжлач күүкдлә наадх зөвтә. Наадна тускар эк-эцкнрлә селвлцх.
Наадн: «Чон болн хөд»				
Наадна үүлдвр, зокал чиктнь күцәдг чадвр өөдлүллһн. Нег-негндән дөңг-тусан күргллһн.	Җивр Хөөч талвң	Хальмг айс	Халхс Зургуд	Эн наадна зокал сурһмжлачнрт, эк-эцкнрт цәәлһж өглһн.
Наадн: «Шаһас деегшән хайж хавллһн»				
Багшин келсиг чикәр соңсж учр-утхинь меддг чадвр батллһн. Күүкдин шулун-шудрмгинь өөдлүллһн, саглдг сурһмж өглһн.	Хоорндан Хайх Хавлх Дегц	Тоолдг	Тулм Шаһас	Сурһмжлач наадхин өмн сән орм олх зөвтә.

«ЧИДЛӘН БАТРУЛЫЙ»

ОНЬГАН ӨГТН

«ХАЛЬМГ УЛСИН НААДД – МАНА ЗӨӨР»

Проект күүсн цагт бичкдүдин насна онц медх.

- Үзмҗин –үүлдврин тоолвр ухалһн (наглядно – действенное мышление)
- Эрүл-мендинь, келлһнә чадвринь медлһн
- Нег-негндән дөң-тусан күргдг сурһмж өгллһн

Эк-экцкнрлә күцәх көдлмш.

- Сүв-селвг;
- дамшлтын семинар;
- бичкдүдлә болн эк-эцкнрлә хамдан нәр-наадд давулх.

Проектин ашлвр:

- бичкдүдин ухалһ болн келлһ өргжүллһн;
- шулун наадд олар нааддг, чинринь медлһн
- үгин көрң байжуллһн;
- эк-эцкнр хальмг шулун наадд нааддгинь болн төрскн келән даслһнд оньган өглһн;
- проект күцәсн чилгчәр ашлвр кеж харслһн.

Оньган өгснтн байрлҗанав!

